

क्षमता विधाने

क्र.	घटक	क्षमता
१.	राजकीय संकल्पना	<ul style="list-style-type: none"> राज्य आणि आधुनिक राज्यसंस्थेचा उदय या संकल्पना स्पष्ट करता येणे. स्वातंत्र्य, समता, हक्क व न्याय या राजकीय संकल्पना जाणून घेणे. या राजकीय संकल्पनांचा भारतातील सामाजिक विकासावर होणारा परिणाम जाणून घेणे.
२.	तुलनात्मक शासन आणि राजकारण	<ul style="list-style-type: none"> अमेरिका, इंग्लंड व भारताच्या राजकीय व्यवस्थेतील साम्य व फरकाचे मुद्दे स्पष्ट करता येणे. राजकीय पक्ष आणि दबाव गट यांची सामाजिक व राजकीय बदल आणि आर्थिक विकासातील भूमिका स्पष्ट करता येणे. भारतीय न्यायमंडळाची बदलती भूमिका स्पष्ट करता येणे.
३.	लोकप्रशासन	<ul style="list-style-type: none"> भारतीय प्रशासकीय सेवेची मूळ चौकट/संरचना स्पष्ट करता येणे. विकासाच्या प्रक्रियेत लोकप्रशासनाची भूमिका स्पष्ट करता येणे. लोकांचे प्रश्न आणि प्रशासनाची बदलती भूमिका यातील परस्परसंबंध सांगता येणे. इ-शासनाचे महत्त्व सांगता येणे.
४.	आंतरराष्ट्रीय संबंध	<ul style="list-style-type: none"> आंतरराष्ट्रीय सहकार्य आणि आंतरराष्ट्रवादाचे महत्त्व स्पष्ट करता येणे. समकालीन काळातील प्रादेशिक संघटनांच्या उदयामागची कारणमीमांसा करणे. भारताच्या अलिप्ततावादाच्या धोरणातील दृष्टिकोन स्पष्ट करता येणे.

अनुक्रमणिका

जगाचा नकाशा

भाग १ : राजकीय संकल्पना

प्रस्तावना	
१. राज्य	२
२. स्वातंत्र्य आणि हक्क	९
३. समता आणि न्याय	१८

भाग २ : तुलनात्मक शासन आणि राजकारण

प्रस्तावना	
४. संविधानिक शासन	२८
५. प्रतिनिधित्वाची संकल्पना	३६
६. न्यायमंडळाची भूमिका	४४

भाग ३ : लोकप्रशासन

प्रस्तावना	
७. लोकप्रशासन	५३
८. विकास प्रशासन	६२

भाग ४ : आंतरराष्ट्रीय संबंध

प्रस्तावना	
९. १९४५ नंतरचे जग - I	७२
१०. १९४५ नंतरचे जग - II	८२

• S.O.I. Note : The following foot notes are applicable : (1) © Government of India, Copyright : 2019. (2) The responsibility for the correctness of internal details rests with the publisher. (3) The territorial waters of India extend into the sea to a distance of twelve nautical miles measured from the appropriate base line. (4) The administrative headquarters of Chandigarh, Haryana and Punjab are at Chandigarh. (5) The interstate boundaries amongst Arunachal Pradesh, Assam and Meghalaya shown on this map are as interpreted from the "North-Eastern Areas (Reorganisation) Act. 1971," but have yet to be verified. (6) The external boundaries and coastlines of India agree with the Record/Master Copy certified by Survey of India. (7) The state boundaries between Uttarakhand & Uttar Pradesh, Bihar & Jharkhand and Chattisgarh & Madhya Pradesh have not been verified by the Governments concerned. (8) The spellings of names in this map, have been taken from various sources.

• या पाठ्यपुस्तकातील राष्ट्रध्वजाचे रंग प्रमाणित रंगछटांप्रमाणे नसल्यास ते तांत्रिक मर्यादांमुळे झाले आहेत.